

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Біологічний факультет
Кафедра ботаніки

Затверджено
на засіданні кафедри ботаніки
біологічного факультету
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 1 від 22 січня 2024 р.)

Завідувач кафедри _____

Віталій ГОНЧАРЕНКО

Силабус з навчальної дисципліни «Небезпечні та отруйні рослини навколо нас»
що викладається в межах ОПП «Біохімія», «Біофізика», «Ботаніка»,
«Генетика», «Зоологія», «Мікробіологія», «Фізіологія людини і тварин»,
«Фізіологія рослин»
другого (магістерського) рівня вищої освіти для здобувачів
зі спеціальності 091 Біологія та біохімія

Львів 2024

Назва курсу	ДВВС «Небезпечні та отруйні рослини навколо нас»
Адреса викладання курсу	вул. Грушевського 4, 79005, Львів
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	біологічний факультет, кафедра ботаніки
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	09-Біологія, спеціальність 091 Біологія та біохімія
Викладачі курсу	Доцент кафедри ботаніки, канд. біол. наук, Дика Ольга Олегівна
Контактна інформація викладачів	olha.dyka@lnu.edu.ua
Консультації по курсу відбуваються	Консультації в день проведення лекцій (за попередньою домовленістю, на вул. Грушевського 4, ауд. 329)
Сторінка курсу	
Інформація про курс	Курс передбачає формування знань про отруйні та небезпечні рослини, їх систематичне положення, морфологічні ознаки, поширення, особливості симптомів отруєння та надання першої допомоги, що має велике значення для попередження отруєнь і уражень рослинами.
Коротка анотація курсу	Дисципліна «Небезпечні та отруйні рослини навколо нас» є вибірковою дисципліною за спеціальністю 091 Біологія та біохімія для освітньої програми магістра, і викладається в II семестрі в обсязі 4 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою).
Мета та цілі курсу	Метою вивчення вибіркової дисципліни «Небезпечні та отруйні рослини навколо нас» є формування теоретичних знань про поширені види отруйних рослин, які є небезпечними для здоров'я людини при неправильному використанні.
Література для вивчення дисципліни	<p>Основна література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Липа О.М. Отруйні та шкідливі рослини флори УРСР. – К., 1958. – 220 с. 2. Шувар І.А. Особливо небезпечні рослини України: навч. посіб. / За ред. І.А. Шувара – К.: «Центр учбової літератури», 2021. – 192 с. 3. Кривоцюк М.Ю. Небезпечні рослини // Безпека життєдіяльності. – 2009. – № 8. – С. 34–36. 4. Протопопова В.В., Шевера М.В. Інвазійні види у флорі України. I. Група високоактивних видів // GEO & BIO. 2019. Vol. 17. P. 116–135. https://doi.org/10.15407/gb.2019.17.116 5. Крецул Н.І., Джуран В.М. Знання про синантропні отруйні рослини – одна з основ запобігання

	<p>біологічної небезпеки // «Молодий вчений» № 9, 1 (49.1), 2017, С. 101–104.</p> <p>Додаткова:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Гусинін І.А. Токсикологія отруйних рослин – М., 1962. 2. Зав'ялова Л.В. Види інвазійних рослин, небезпечні для природного фіторізноманіття об'єктів природно-заповідного фонду України // Біологічні Системи. 2017. Т. 9. Вип. 1. С. 87–107. 3. Географія рослин з основами ботаніки: навч. Посіб. / Б.К. Гришко-Богменко та ін. ; за ред.: С.С. Морозюк. – К. : Вища шк., 1991. 255 с.
Тривалість курсу	один семестр
Обсяг курсу	120 год, з яких 32 год лекцій, 16 год практичних занять і 72 год самостійної роботи
Очікувані результати навчання	<p>Після завершення цього курсу здобувач буде:</p> <p>знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • загальну характеристику отруйних та небезпечних рослин, їх поширення, токсичні властивості, особливості симптомів отруєння та надання першої допомоги. <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • визначити отруйні та небезпечні рослини, застосовувати теоретичні знання для надання першої допомоги при отруєнні або ураженні рослинами.
Ключові слова	Отруйні рослини, морфологічні ознаки, біологічна небезпека, токсичність, перша допомога
Формат курсу	очний
	проведення лекцій, практичних занять і консультацій для кращого розуміння тем
Теми	Наведено у табл. 1
Підсумковий контроль, форма	залік у кінці семестру
Пререквізити	Для вивчення курсу здобувачі потребують базових загальнобіологічних і ботанічних знань.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	лекції, презентації (ілюстрація, демонстрація), пояснення, дискусія, підготовка індивідуальних завдань.
Необхідне обладнання	персональний комп'ютер, загальнонавчаний комп'ютерні програми і операційні системи, проектор, гербарні зразки.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою.</p> <p>Бали нараховуються за наступним співвідношенням:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. поточний контроль (за результатами виконання

<p>діяльності)</p>	<p>завдань на практичних заняттях): 20% семестрової оцінки; максимальна кількість балів – 20; доповідь – максимальна 7 балів за 1 доповідь (2 доповіді), участь у дискусії – максимальна 6 балів за семестр;</p> <p>2. контрольний замір (за темами змістового модуля): 80 % семестрової оцінки; максимальна кількість балів – 80.</p> <p>Залік студент отримує на підставі результатів виконання ним усіх контрольних замірів протягом семестру.</p>
<p>Питання до заліку (замірів знань)</p>	<p>Модульні контролю містять питання наступних тем:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Отруйні рослини та засоби безпеки при контакті з ними. 2. Отруйні вищі рослини. Плауни та хвощі. 3. Отруйні папоротеподібні. 4. Отруйні голонасінні. 5. Отруйні покритонасінні. Родини Частухові (Alismataceae), Амарилісові (Amaryllidaceae), Ароїдні (Araceae). 6. Отруйні покритонасінні. Родини Лілійні (Liliaceae), Півникові (Iridaceae). 7. Отруйні покритонасінні. Родини Хвилівникові (Aristolochiaceae), Гречкові (Polygonaceae). 8. Отруйні покритонасінні. Родини Жовтецеві (Ranunculaceae), Звіробійні (Nurpericaceae). 9. Отруйні покритонасінні. Родини Окружкові (Ariaceae), Молочайні (Euphorbiaceae). 10. Отруйні покритонасінні. Родини Вересові (Ericaceae), Тирличеві (Gentianaceae). 11. Отруйні покритонасінні. Родини Губоцвіті (Lamiaceae), Ранникові (Scrophulariaceae). 12. Отруйні покритонасінні. Родина Складноцвіті (Asteraceae). 13. Кімнатні отруйні рослини зі встановленою групою токсичних речовин. 14. Кімнатні отруйні рослини із невстановленою групою токсичних речовин. 15. Перша допомога і профілактика при рослинних отруєннях. 16. Охорона та раціональне використання отруйних рослин.
<p>Опитування</p>	<p>Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано після завершенню курсу</p>

Таблиця 1

Схема курсу «Небезпечні та отруйні рослини навколо нас»

Тиждень	Тема занять (перелік питань)	Форма діяльності та обсяг годин	Додаткова література / ресурс для виконання завдань (за потреби)	Термін виконання
1	Класифікація отруйних рослин. Безумовно та умовно отруйні рослини. Корисні властивості рослин, рослинні отрути та їх дія на організм.	Лекції – 2 год, практичні – 2 год, самостійна робота – 4,5 год		1 тиждень
2	Отруйні вищі рослини. Плауни та хвощі.	Лекції – 2 год, самостійна робота – 4,5 год		1 тиждень
3	Отруйні папоротеподібні.	Лекції – 2 год, практичні – 2 год, самостійна робота – 4,5 год		1 тиждень
4	Отруйні голонасінні.	Лекції – 2 год, самостійна робота – 4,5 год		1 тиждень
5	Отруйні покритонасінні. Родини Ситникові (Juncaceae), Ароїдні (Araceae).	Лекції – 2 год, практичні – 2 год, самостійна робота – 4,5 год		1 тиждень
6	Отруйні покритонасінні. Родини Лілійні (Liliaceae), Півникові (Iridaceae).	Лекції – 2 год, самостійна робота – 4,5 год		1 тиждень
7	Отруйні покритонасінні. Родини Хвилівникові (Aristolochiaceae), Гречкові (Polygonaceae).	Лекції – 2 год, практичні – 2 год, самостійна робота – 4,5 год		1 тиждень
8	Отруйні покритонасінні. Родини Жовтецеві (Ranunculaceae), Звіробійні (Hypericaceae).	Лекції – 2 год, самостійна робота – 4,5 год		1 тиждень
9	Отруйні покритонасінні. Родини Окружкові (Ariaceae), Молочайні (Euphorbiaceae).	Лекції – 2 год, практичні – 2 год, самостійна робота – 4,5 год		1 тиждень

10	Отруйні покритонасінні. Родина Вересові (Ericaceae), Тирличеві (Gentianaceae).	Лекції – 2 год, самостійна робота – 4,5 год		1 тиждень
11	Отруйні покритонасінні. Родина Губоцвіті (Lamiaceae), Ранникові (Scrophulariaceae).	Лекції – 2 год, практичні – 2 год, самостійна робота – 4,5 год		1 тиждень
12	Отруйні покритонасінні. Родина Складноцвіті (Asteraceae).	Лекції – 2 год, самостійна робота – 4,5 год		1 тиждень
13	Кімнатні отруйні рослини зі встановленою групою токсичних речовин.	Лекції – 2 год, практичні – 2 год, самостійна робота – 4,5 год		1 тиждень
14	Кімнатні отруйні рослини із невстановленою групою токсичних речовин.	Лекції – 2 год, самостійна робота – 4,5 год		1 тиждень
15	Перша допомога і профілактика при рослинних отруєннях.	Лекції – 2 год, практичні – 2 год, самостійна робота – 4,5 год		1 тиждень
16	Охорона та раціональне використання отруйних рослин.	Лекції – 2 год, самостійна робота – 4,5 год		1 тиждень

Автор

O. Dika

Ольга ДИКА

"Погоджено"

Голова методичної ради
біологічного факультету
Віталій ГОНЧАРЕНКО

" 15 " січня 2024 р.

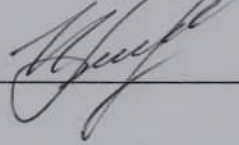
Гарант ОПП «Біохімія»

N. Sibirna

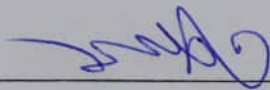
Наталія СИБІРНА

" " _____ 2024 р.

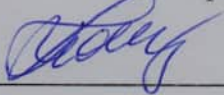
Гарант ОПП «Біофізика»

_____ Марта БУРА
" ____ " _____ 2024 р.

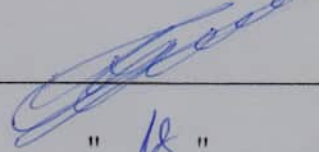
Гарант ОПП «Ботаніка»

_____ Анастасія ОДІНЦОВА
" 17 " _____ 2024 р.

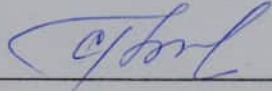
Гарант ОПП «Генетика»

_____ Наталія ГОЛУБ
" ____ " _____ 2024 р.

Гарант ОПП «Зоологія»

_____ Андрій БОКОТЕЙ
" 18 " _____ 2024 р.

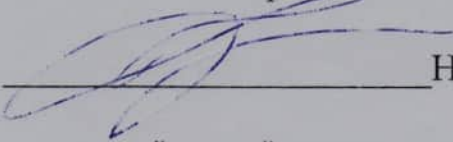
Гарант ОПП «Мікробіологія»

_____ Світлана ГНАТУШ
" ____ " _____ 2024 р.

Гарант ОПП «Фізіологія людини і тварин»

_____ Оксана ІККЕРТ
" ____ " _____ 2024 р.

Гарант ОПП «Фізіологія рослин»

_____ Наталія РОМАНЮК
" ____ " _____ 2024 р.